

12. SINIF DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ DERSİ

1. DÖNEM 1. ORTAK YAZILI SENARYOLARINA YÖNELİK SORU ÖRNEKLERİ

Senaryolar, okul genelinde yapılacak ortak sınavlara yönelik oluşturulabilecek farklı yazılı örneklerini ifade eder. Genel Müdürlüğümüzce eğitim kurumu sınıf/alan zümrelerine örnek oluşturması açısından konu soru dağılım tablosunda verilen örnek senaryolarda yer alan kazanımlardan bazılarına yönelik soru örnekleri hazırlanmıştır.

Okul genelinde uygulanacak ortak sınavlar, eğitim kurumu sınıf/alan zümreleri tarafından ilan edilen konu soru dağılım tabloları göz önünde bulundurularak açık uçlu veya açık uçlu ve kısa cevaplı sorulardan oluşacak şekilde yapılacaktır. Çoktan seçmeli, eşleştirme, doğru/yanlış gibi diğer soru türleri kesinlikle kullanılmayacaktır.

1. dönem konu soru dağılım tablolarına ulaşmak için karekodu okutunuz.

Soru çözümlerine ulaşmak için karekodu okutunuz.

Not: Soru örneklerinin kazanımları, öğretmenlerimizin kazanım ve soruları eşleştirmesi için verilmiş; bilgilendirme amaçlıdır. Yapılacak olan yazılı sınavlarda bu kazanım ifadelerine sınav kâğıtlarında yer verilmeyecektir.

1. SINAV

DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ 12

Kazanım: 12.1.1. Din-bilim ilişkisini tartışır.

1. 1979 yılında Nobel ödülü alan ilk Müslüman bilim adamı Abdüsselâm, fizik alanında Nobel ödülünü alırken yaptığı kısa konuşmada ayetler okumayı ihmâl etmemiştir. Konuşmasında: “Allah, Mülk suresi 3 ve 4. ayetlerde: ‘Yedi göğü birbiriyle tam bir uygunluk içinde yaratan O’dur. Rahman’ın yaratışında hiçbir uyumsuzluk göremezsin. Gözünü çevir de bir bak, bir bozukluk görebiliyor musun? Sonra gözünü tekrar tekrar çevir de bak; göz aradığını bulamadan bitkin olarak sana dönecektir.’ buyurmuştur. Netice olarak bu, bütün fizikçilerin inancıdır; araştırmalarımız derinleştikçe hayranlık ve heyecanımız artar, gözlerimiz daha fazla kamaşır.” dedi.

Bu metni din-bilim ilişkisi bağlamında açıklayınız.

Kazanım: 12.1.2. İslam medeniyetinde bilim ve düşüncenin gelişim sürecini değerlendirir.

2. Ay ve Güneş’in hareketlerinin takip edilmesi İslam dininde bazı ibadetlerin yapılabilmesi açısından gereklidir. Örneğin namaz günde beş defa ve farklı zaman dilimlerinde yapılan bir ibadettir. Oruç ve hac da yılın belli zamanlarında yapılan ibadetlerdendir.

Bu metinde bahsedilen hususun İslam medeniyetinde hangi bilim dalının gelişmesine katkı sağladığını açıklayınız.

Kazanım: 12.1.3. İslam medeniyetinde öne çıkan eğitim ve bilim kurumlarını tanır.

3. Hz. Muhammed (sav), Medine'ye hicret edince ilk olarak bir mescit yaptırdı. Daha sonra bu mescidin bitişiğinde özel bir bölüm inşa ettirdi. Bu özel bölüm, İslam'ın ilk eğitim kurumu olarak kabul edildi.

Bu metinde anlatılan eğitim kurumunun adını ve burada verilen eğitimleri yazınız.

Kazanım: 12.1.3. İslam medeniyetinde öne çıkan eğitim ve bilim kurumlarını tanır.

4. İslam dininde ilme verilen önem neticesinde tarih boyunca pek çok eğitim ve öğretim kurumu ortaya çıkmıştır. Mektep, medrese, darülcerrah, darülhadis, beytülhikme, rasathane ve şifahane bu eğitim ve bilim kurumlarından bazılarıdır.

Bu metinde bahsedilen eğitim kurumlarından ikisini açıklayınız.

1. SINAV

DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ 12

Kazanım: 12.1.4. Müslümanların bilim alanında yaptığı özgün çalışmaları sınıflandırır.

5. Müslümanlar, Kur'an ayetleri ve Hz. Muhammed'in (sav) ilme teşviki ile önemli çalışmalar yapmışlardır. (I) Kur'an ve sünnetten deliller bularak ibadet ve sosyal hayatla ilgili kuralları inceleyen âlimler olmuştur. (II) Bunun yanı sıra, Hz. Muhammed'in (sav) söz, fiil ve davranışlarını derleme; yorumlama ve açıklama çalışmaları yapan âlimler de bulunmaktadır. (III) Bazı âlimler ise Kur'an ayetlerinin anlamlarını açıklama ve ayetleri belli bir yöntem çerçevesinde yorumlama faaliyetleriyle ilgilenmişlerdir. (IV) Ayrıca, varlık, bilgi, değer, gerçek ve zihin gibi soyut ve temel konular üzerine sistematik çalışmalar yapan âlimler de İslam dünyasında tanınmıştır.

Bu metinde bahsedilen numaralandırılmış alanlarda, âlimlerin çalışma yaptıkları ilim dallarını yazınız.

- I.
- II.
- III.
- IV.

Kazanım: 12.1.4. Müslümanların bilim alanında yaptığı özgün çalışmaları sınıflandırır.

6. "Güneş'i aydınlatıcı, Ay'ı ise aydınlık yapan; yılların sayısını ve hesaplamayı bilirsiniz diye ona menziller belirleyen odur. Allah bütün bunları, hikmet ve fayda esasına göre yarattı. O, bilme kabiliyetinde olanlar için de ayetlerini detaylı bir şekilde gözler önüne seriyor." (Yunus suresi, 5. ayet)

a) Bu ayet, hangi ilim dalı ile ilgili doğrudan teşvik edici bir role sahiptir?

b) Bu ilim dalıyla uğraşan âlimlerden ikisini yazınız.

Kazanım: 12.1.5. Fâtır suresi 27-28. ayette verilen mesajları değerlendirir.

7. “Allah'ın gökten su indirdiğini görmez misin? Biz onunla türlü türlü renkte ürünler yetiştirmiş; dağlarda da beyaz, kırmızı, siyah ve türlü renkte yollar var etmişizdir.” (Fatır suresi 27. ayet)

Bu ayetin mesajını kısaca açıklayınız.

12. SINIF 1. DÖNEM 1. ORTAK YAZILI KONU SORU DAĞILIM TABLOSU VE ÖRNEK SENARYOLAR

Konu soru dağılım tablosu, öğretim programında yer alan konu ve kazanımlarla ortak sınavlardaki soru dağılımlarının gösterildiği tabloyu ifade eder. Konu soru dağılım tabloları, sınavların kapsam geçerliğinin artırılması ve öğrencilerin sınavlara daha bilinçli hazırlanması için her sınavda hangi konu/kazanımdan kaç soru sorulacağı- nın önceden öğrencilere bildirildiği tablolardır. Millî Eğitim Bakanlığı Ölçme ve Değerlendirme Yönetmeliği'ne göre konu soru dağılım tabloları öğretim yılı başında her sınav için il sınıf/alan zümreleri ve Ölçme ve Değerlendirme Merkezi Müdürlüğü ile birlikte oluşturulacak, ardından öğrencilerle paylaşılacaktır. Ölçme, Değerlendirme ve Sınav Hizmetleri Genel Müdürlüğü olarak il sınıf/alan zümrelerine yardımcı olmak üzere örnek konu soru dağılım tabloları hazırlanmıştır.

12. Sınıf Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Dersi Konu Soru Dağılım Tablosu

Ünite	Öğrenme Alanı	Kazanımlar	1. Sınav		
			İl/İlçe Genelinde Yapılacak Ortak Sınav	Okul Genelinde Yapılacak Ortak Sınav	
				1. Senaryo	2. Senaryo
İslam ve Bilim	1.Din-Bilim İlişkisi	12.1.1. Din-bilim ilişkisini tartışır.	2	1	1
	2.İslam Medeniyetinde Bilim ve Düşüncenin Gelişimi	12.1.2. İslam medeniyetinde bilim ve düşüncenin gelişim sürecini değerlendirir.	3	1	1
	3.İslam Medeniyetinde Öne Çıkan Eğitim Kurum- ları	12.1.3. İslam medeniyetinde öne çıkan eğitim ve bilim kurumlarını tanıır.	7	4	3
	4.Müslümanların Bilim Alanında Yaptığı Öncü ve Özgün Çalışmalar	12.1.4. Müslümanların bilim alanında yaptığı özgün çalışmaları sınıflandırır.	8	1	2

- İl/İlçe genelinde yapılacak ortak sınavlarda çoktan seçmeli sorular üzerinden, 20 soru göz önünde bulundurularak planlama yapılmıştır.
- Okul genelinde yapılacak sınavlarda açık uçlu sorular sorulacağı göz önünde bulundurularak örnek senaryolar tabloda gösterilmiştir.

1. SINAV

DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ 12

Senaryolar, okul genelinde yapılacak ortak sınavlara yönelik oluşturulabilecek farklı yazılı örneklerini ifade eder. Genel Müdürlüğümüzce il sınıf/alan zümrelerine örnek oluşturması açısından konu soru dağılım tablosunda verilen örnek senaryolara uygun yazılı kâğıdı örnekleri hazırlanmıştır. İl sınıf/alan zümreleri de verilen örnek senaryoları inceleyerek kendileri benzer tablolar hazırlayıp öğretmenlerin kullanımına sunacaklardır. Örnek senaryolardaki soruların sayı ve kurgularındaki fark, sorularda ölçülen bilişsel düzeylere göre şekillendirilmiştir.

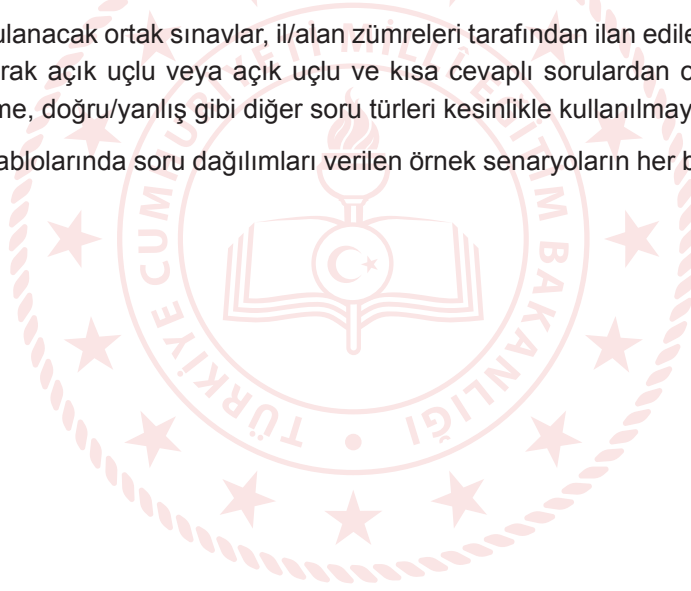
Bilişsel düzey, öğrenme-öğretme sürecinde öğrencilerin bilişsel alanda ulaşacağı hedef davranışların basitten karmaşığa olacak şekilde sıralanmasıyla tanımlanan düzeylerdir.

Basit bilişsel süreçleri ölçmeye yönelik sorular; ders içeriğinde öğretilen içeriğe benzer şekilde tanımlanmasını, gösterilmesini, bulunmasını, örneklendirilmesini, listelenmesini, basit bir şekilde yorumlanmasını vb. içerir.

Karmaşık bilişsel süreçleri ölçmeye yönelik sorular; öğretilen içeriğin yeni durumlar veya günlük yaşam durumları çerçevesinde kullanılmasını, ilişkilendirilmesini, çözümlenmesini, karşılaştırılmasını, çıkarım yapılmasını, değerlendirilmesini, yeni bakış açılarının sunulmasını vb. içerir.

Okul genelinde uygulanacak ortak sınavlar, il/alan zümreleri tarafından ilan edilen konu soru dağılım tabloları göz önünde bulundurularak açık uçlu veya açık uçlu ve kısa cevaplı sorulardan oluşacak şekilde yapılacaktır. Çoktan seçmeli, eşleştirme, doğru/yanlış gibi diğer soru türleri kesinlikle kullanılmayacaktır.

Konu soru dağılım tablolarında soru dağılımları verilen örnek senaryoların her biri, örnek yazılı kâğıdı olacak şekilde verilmiştir.

Örnek Senaryo 1

Soru Sayısı	Ölçülen Bilişsel Düzey
6 soru	Basit bilişsel süreçleri ölçmeye yönelik sorular Senaryo 1'deki 1, 3, 4, 5, 6 ve 7. sorular
1 soru	Karmaşık bilişsel süreçleri ölçmeye yönelik sorular Senaryo 1'deki 2. soru

1. SINAV

DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ 12

Adı ve Soyadı:

Sınıfı:

Numarası:

SENARYO 1

Kazanım: 12.1.1. Din-bilim ilişkisini tartışır.

1. Kur'an-ı Kerim'de yaratılış ve evrendeki düzen ile ilgili ayetlerde sıklıkla kullanılan, "Düşünmez misiniz? İbret almaz mısınız? Umulur ki anlarsınız. vb." anlamlara gelen ifadelerin insanın hangi özelliğine hitap ettiğini açıklayınız.

Kazanım: 12.1.2. İslam medeniyetinde bilim ve düşüncenin gelişim sürecini değerlendirir.

2. İslam medeniyetinde bilimsel süreci başlatan ilmi çalışmalarda vahyin etkisini açıklayınız.

Kazanım: 12.1.3. İslam medeniyetinde öne çıkan eğitim ve bilim kurumlarını tanır.

3. İlk dönem İslam medeniyetinde küçük yaşta çocuklara okuma yazma, matematik ve temel dinî bilgiler eğitiminin verildiği kurumun adını yazınız.

Kazanım: 12.1.3. İslam medeniyetinde öne çıkan eğitim ve bilim kurumlarını tanır.

4. Osmanlı Dönemi'nde hastaneler için kullanılan isimlerden ikisini yazınız.

SENARYO 1

Kazanım: 12.1.3. İslam medeniyetinde öne çıkan eğitim ve bilim kurumlarını tanır.

5. Dar'ul-Kurra'da hangi alanda eğitim verilmektedir?

Kazanım: 12.1.3. İslam medeniyetinde öne çıkan eğitim ve bilim kurumlarını tanır.

6. Beytül-Hikme hangi dönemde ve kim tarafından kurulmuştur?

Kazanım: 12.1.4. Müslümanların bilim alanında yaptığı özgün çalışmaları sınıflandırır.

7. İslam dininin inanç esaslarını açıklamak ve savunmak amacıyla geliştirilen disiplinin adını yazınız.

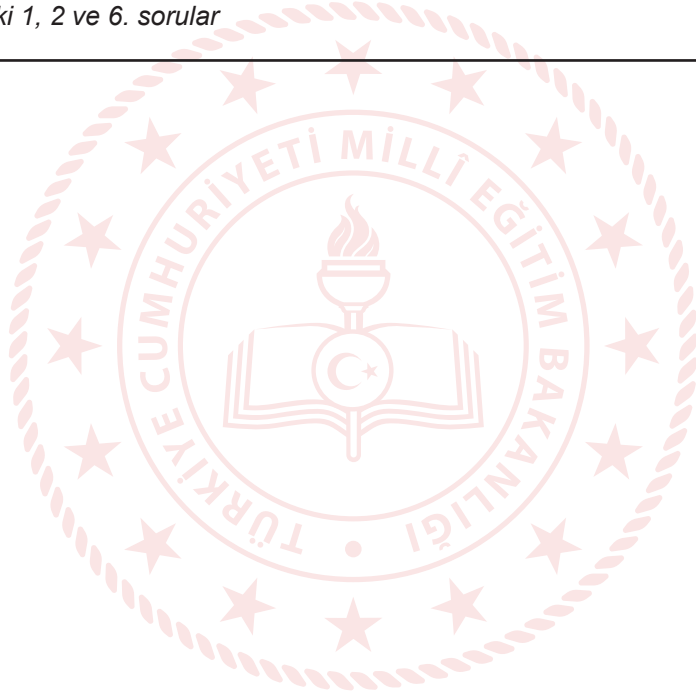

1. SINAV

DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ 12

Örnek Senaryo 2

Soru Sayısı	Ölçülen Bilişsel Düzey
4 soru	Basit bilişsel süreçleri ölçmeye yönelik sorular Senaryo 2'deki 3, 4, 5 ve 7. sorular
3 soru	Karmaşık bilişsel süreçleri ölçmeye yönelik sorular Senaryo 2'deki 1, 2 ve 6. sorular

Adı ve Soyadı:

Sınıfı:

Numarası:

SENARYO 2

Kazanım: 12.1.1. Din-bilim ilişkisini tartışır.

1. "... Rabb'inin rahmetini dileyen kimse inkâr eden kimse gibi midir? Hiç bilenlerle bilmeyenler bir olur mu? Ancak aklını kullananlar bunu hakkıyla düşünür." (Zümer suresi, 9. ayet)

Bu ayeti din-bilim ilişkisi bakımından açıklayınız.

Kazanım: 12.1.2. İslam medeniyetinde bilim ve düşüncenin gelişim sürecini değerlendirir.

2. Beytü'l-Hikme'de yapılan tercüme faaliyetlerinin İslam kültürünün gelişmesindeki etkilerini yazınız.

Kazanım: 12.1.3. İslam medeniyetinde öne çıkan eğitim ve bilim kurumlarını tanıır.

3. Abbasiler Dönemi'nde kurulan ilk rasathanenin adını yazınız.

1. SINAV

DİN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ 12

SENARYO 2

Kazanım: 12.1.3. İslam medeniyetinde öne çıkan eğitim ve bilim kurumlarını tanır.

4. İslam medeniyetinin erken döneminde ilim öğrenme faaliyetlerinde kullanılan camilerden üçünün adını yazınız.

Kazanım: 12.1.3. İslam medeniyetinde öne çıkan eğitim ve bilim kurumlarını tanır.

5. Dar'ul-Fünun'un kuruluş amacını yazınız.

Kazanım: 12.1.4. Müslümanların bilim alanında yaptığı özgün çalışmaları sınıflandırır.

6. Namaz vakitlerini, orucun başlama ve bitiş saatlerini belirlemek gibi amaçlarla başlatılan çalışmalar İslam medeniyetinin hangi alanda ilerlemesine etkili olmuştur?

Kazanım: 12.1.4. Müslümanların bilim alanında yaptığı özgün çalışmaları sınıflandırır.

7. Ebu Bekir Razi'nin tıp ilminde ortaya koyduğu yeniliklerden ikisini yazınız.